

ČETVRTI TEHNIČKI IZVEŠTAJ O NAPRETKU SRBIJE
U REFORMI JAVNOG TUŽILAŠTVA

MALI KORACI NA EVROPSKOM PUTU PRAVOSUĐA

УДРУЖЕЊЕ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

ČETVRTI TEHNIČKI IZVEŠTAJ O NAPRETKU SRBIJE
U REFORMI JAVNOG TUŽILAŠTVA

MALI KORACI NA EVROPSKOM PUTU PRAVOSUĐA

Ova brošura je nastala u okviru projekta „Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji-Europe ASAP“ koji Udruženje tužilaca Srbije realizuje u partnerstvu sa Beogradskom otvorenom školom i uz podršku Švedske. Stavovi i mišljenja autora izneta u ovom izveštaju ne predstavljaju nužno stavove i mišljenja partnera i donatora.

SADRŽAJ

4

MALI KORACI NA EVROPSKOM PUTU PRAVOSUĐA	6
Merilo 1: nezavisnost pravosuđa	8
UTICAJI NA JAVNO TUŽILAŠTVO I DALJE MOGUĆI	
Merilo 2: vrednovanje rada	10
(NE)JASNI KRITERIJUMI ZA OCENU SUDIJA I TUŽILACA	
Merilo 3: položaj pravosudnih saveta	12
ZAVISNA NEZAVISNOST	
Merilo 4: slučajna raspodela predmeta	14
REDOM UMEMSTO "RANDOM"	
Merilo 5: sprečavanje sukoba interesa	16
"NI PO BABU NI PO STRIČEVIMA"	
Merilo 6: disciplinska odgovornost	18
PRAVEDNO SUĐENJE I PRIMERENA SANKCIJA	
Merilo 7: stručno usavršavanje	20
DRŽATI KORAK SA STRUKOM I PRAKSOM	
Merilo 8: pravosudna mreža	22
(NE)JEDNAKA RASPODELA PREDMETA	
Merilo 9: upravljanje ljudskim resursima	24
PRAVEDNO ZAPOŠLJAVANJE	
Merilo 10: smanjenje broja starih predmeta	26
ALTERNATIVNO REŠAVANJE SPOROVA	
Merilo 11: izvršni postupak u građanskim i privrednim predmetima	28
VAŽNO JE DA ZNAMO STATUS PREDMETA	
Merilo 12: e-pravosuđe	30
INFORMACIJE DOSTUPNE SVIMA U SVAKOM TRENUTKU	
Merilo 13: ujednačavanje sudske prakse	32
ISTI ARŠIN ZA SVE	

ČETVRTI TEHNIČKI IZVEŠTAJ O NAPRETKU SRBIJE
U REFORMI JAVNOG TUŽILAŠTVA

MALI KORACI NA EVROPSKOM PUTU PRAVOSUĐA

6

Srbija je do sada ispunila četiri od trinaest prelaznih merila Evropske unije u oblasti reforme javnog tužilaštva, zaključak je analize nivoa usklađenosti sa prelaznim merilima EU koju je uradilo Udruženje tužilaca Srbije. Četvrti tehnički izveštaj Udruženja, posvećen praćenju rezultata iz Poglavlja 23, koje se odnosi na reformu u oblasti pravosuđa, pokazao je da su od merila obuhvaćenih izveštajem ostvarena ona koja se odnose na sprečavanje sukoba interesa, propise o izvršenju i sveobuhvatnu bazu sudske prakse, dok se kod merila upravljanje ljudskim resursima, iako je formalno ispunjeno, kasni sa sprovođenjem strategije. Kako većina merila u sebi sadrži nekoliko elemenata, pored navedena četiri koja su ispunjena, može se reći da je još šest delimično ispunjeno, a da u preostala tri nije pokazan dovoljan napredak za njihovo ispunjenje.

U periodu obuhvaćenom izveštajem, od novembra 2022. do aprila 2024. godine, Srbija je imala niz aktivnosti usmerenih na izmenu seta pravosudnih zakona kojima bi se položaj pravosuđa usaglasio sa zahtevima procesa pridruživanja EU. Izmene Ustava iz februara 2022, a zatim i usvajanje zakona usklađenih sa novim uređenjem u februaru 2023. godine trebalo je da doprinesu unapređenju nezavisnosti, nepristrasnosti, odgovornosti i profesionalnosti pravosuđa. Međutim, proces usvajanja podzakonskih akata nije okončan do trenutka izrade izveštaja. Ostalo je da se pripremi i usvoji još nekoliko važnih podzakonskih akata, kao što su Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti i disciplinskom postupku javnih tužilaca, Pravilnik o radu Izborne komisije Visokog saveta tužilaštva, ali i Pravilnik o upravi u javnim tužilaštvima.

Izveštaj o napretku reforme pravosuđa i usklađivanju sa kriterijumima za pridruženje Evropskoj uniji, Udruženje tužilaca Srbije priprema jednom godišnje. Četvrti izveštaj prati nešto duži vremenski period i obuhvata promene koje su se desile nakon izrade i objavljivanja prethodnog Izveštaja u novembru 2022. Od pedeset prelaznih merila praćeno je njih trinaest koja se odnose na ključne oblasti za reformu pravosuđa, a grupisana su u tri celine: jačanje nezavisnosti, jačanje nepristrasnosti i odgovornosti i unapređenje profesionalizma, stručnosti i efikasnosti pravosuđa.

MERILO 1

NEZAVISNOST PRAVOSUĐA

UTICAJI NA JAVNO
TUŽILAŠTVO
I DALJE MOGUĆI

8

Kada je u pitanju nezavisnost pravosuđa može se reći da je prelazno merilo delimično ostvareno, kako zbog složenosti merila, koje pored izmena Ustava obuhvata i izmene celog seta pravosudnih zakona, tako i zbog toga što neka rešenja i dalje omogućavaju uticaj na javno tužilaštvo. Ono je ispunjeno u pogledu Ustava, ali u pogledu pravosudnih zakona još uvek nije u potpunosti, jer je od sedam pravosudnih zakona usvojeno pet, dok se usvajanje preostala dva očekuje do kraja 2024. godine.

Amandmanima na Ustav Republike Srbije okončan je proces usklađivanja teksta i usaglašavanja sa evropskim standardima Ustava, kao i Zakona o javnom tužilaštvu i Zakona o Visokom savetu tužilaštva. Novim zakonima iz februara 2023. značajno je ojačana samostalnost javnih tužilaca u radu na predmetima. Iako je dala pozitivno mišljenje, Venecijanska komisija je ponovila preporuke za mogućnosti dodatnog unapređenja, kao što su isključivanje ministra pravde iz sastava Visokog saveta tužilaca i Republičkog javnog tužioca, izmenu mehanizma izbora istaknutih pravnika u slučaju nepostojanja kvalifikovane većine u Narodnoj skupštini i prenos budžetskih nadležnosti na Savete, ali ovi komentari nisu prihvaćeni.

MERILO 2

VREDNOVANJE RADA

**(NE)JASNI
KRITERIJUMI ZA
OCENU SUDIJA
I TUŽILACA**

Prelazno merilo koje se tiče uspostavljanja adekvatnog sistema vrednovanja sudija i tužilaca samo je delimično sprovedeno u praksi. Sistem vrednovanja sudija i tužilaca u Srbiji još uvek nije adekvatan i ostavlja prostor za povredu načela nezavisnosti pravosuđa. Iako je Visoki savet tužilaštva u aprilu 2024. pripremio radni tekst Pravilnika o kriterijumima i merilima za ocenu stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti kandidata u postupku za izbor glavnog javnog tužioca i javnog tužioca i predlaganje kandidata za Vrhovnog javnog tužioca, tekst Pravilnika još uvek nije usvojen.

Prilikom vrednovanja rada sudija i tužilaca dominiraju kvantitativni kriterijumi i zato bi u vrednovanje trebalo uključiti veći broj kvalitativnih kriterijuma. Oni bi mogli da sadrže i elemente složenosti predmeta, kao i druge kriterijume od značaja za ocenu stručnosti i profesionalnosti nosilaca pravosudnih funkcija. Zakonom o javnom tužilaštvu je predviđen veći broj kvalitativnih kriterijuma, međutim oni su dati opisno što ostavlja prostora za diskreciono odlučivanje. Značajno je, međutim, što je Zakonom isključena mogućnost da tužioci mogu da budu razrešeni nakon dobijanja ocene „ne zadovoljava“ uz upućivanje na obaveznu obuku.

Veliki značaj za unapređenje javnotužilačke etike ima uspostavljanje institucije Poverljivog savetnika. Njena primena zahteva izmene propisa kojima se uređuje disciplinski postupak, nakon čega bi uloga Poverljivog savetnika mogla u punom kapacitetu da se realizuje u praksi.

MERILO 3

POLOŽAJ PRAVOSUDNIH SAVETA

ZAVISNA
NEZAVISNOST

12

U pogledu položaja pravosudnih saveta, u prethodnom periodu je ostvaren delimičan napredak. Pored toga što su Visokom savetu sudstva i Visokom savetu tužilaštva (Državnom veću tužilaca) ustavnim odredbama i zakonima garantovane samostalnost i nezavisnost i što ove institucije imaju svoje budžete i mehanizam reagovanja protiv političkog uplitanja, to u praksi nije dovelo do povećanja stepena samostalnosti i nezavisnosti. Ona i dalje zavisi od unutrašnje hijerarhije i slobode sudija i tužilaca da samostalno donose odluke u Savetima.

Ustavnim amandmanima iz 2022. godine nije predviđeno prenošenje pune budžetske samostalnosti Visokom savetu sudstva i Visokom savetu tužilaštva, a to predstavlja bitan preduslov nezavisnosti i samostalnosti. Takođe, u sastavu Visokog saveta tužilaštva ostali su ministar pravde i Vrhovni javni tužilac čime se zadržava mogućnost političkog uticaja na rad javnih tužilaca. Nacionalnim propisima je značajno unapređen pravni okvir kojim je omogućeno da se adekvatno reaguje protiv političkog uticaja na rad pravosuđa. Međutim, nosioci javnih funkcija su i dalje neprimereno komentarisali sudske odluke i tužilačke istrage.

Izmenama poslovnika Visokog saveta sudstva i Visokog saveta tužilaštva propisani su mehanizmi za reagovanje i zaštitu sudija i tužilaca u slučajevima nedozvoljenog uticaja, kao i prava i obaveze "Poverenika za samostalnost". Započeto je i održavanje redovnih tromesečnih sastanaka predstavnika etičkih odbora Visokog saveta sudstva, Visokog saveta tužilaštva i Narodne Skupštine i Vlade. Međutim, uvođenje ovih novina nije smanjilo stepen neprimerenog uticaja na sudije i tužioce u praksi.

MERILO 4

SLUČAJNA RASPODELA PREDMETA

REDOM UMESTO "RANDOM"

14

9 Dispute Resolution
9.1. All disputes arising between the parties under the Agreement or in connection with it, including its conclusion, modification, performance, breach, termination or its liquidation shall be settled by Arbitration Court of Moscow in accordance with the regulations of the Russian Federation.
10 Final Provisions
10.1. The Agreement shall enter into force and become binding on the parties from the time of its conclusion.
10.2. The consent is valid until "31" in December 2014.
10.3. The consent is void if it is not accompanied by a written notification, demand or other document provided by law, or if the transaction is of an offensive civil law consequences for the parties and/or if such consequences arise the delivery of the value out of the contract and/or in those cases if it received the consent behind his consent, he is not bound by it.

1.1. The Agreement shall provide the Customer with materials and information necessary for the preparation of the services specified in this Agreement and the relevant purchase order.
1.2. Customer pays for the services rendered by the Contractor in accordance with Section 4 of the Agreement.
1.3. Customer agrees to sign the Act submitted by the Contractor or general receipt subject to it, but not later than five (5) working days from the date of receipt of the materials and information.
1.4. The Contractor shall provide the Customer with the act of acceptance of the services rendered by the Contractor within the agreed period, in full and in accordance with the terms of the Agreement.
1.5. The Contractor shall be held liable for the quality of the services rendered by the Contractor in accordance with the terms of the Agreement.
1.6. The Contractor shall be held liable for the quality of the services rendered by the Contractor in accordance with the terms of the Agreement.
1.7. The Contractor shall be held liable for the quality of the services rendered by the Contractor in accordance with the terms of the Agreement.
1.8. The Contractor shall be held liable for the quality of the services rendered by the Contractor in accordance with the terms of the Agreement.
1.9. The Contractor shall be held liable for the quality of the services rendered by the Contractor in accordance with the terms of the Agreement.
1.10. The Contractor shall be held liable for the quality of the services rendered by the Contractor in accordance with the terms of the Agreement.

Iako su stvoreni uslovi za automatizovanu dodelu predmeta u sudovima, ona za sada nije moguća kada su u pitanju javna tužilaštva i zbog toga se može zaključiti da ovo merilo nije ostvareno u potpunosti. Slučajna raspodela predmeta putem informaciono komunikacione tehnologije ima veliki značaj za unapređenje nezavisnosti u postupanju i otklanjanje sumnje da se predmeti ciljano dodeljuju pojedinim sudijama i javnim tužiocima. To bi trebalo da unapredi efikasnost u radu, ali i da pozitivno utiče na poverenje građana u rad pravosuđa.

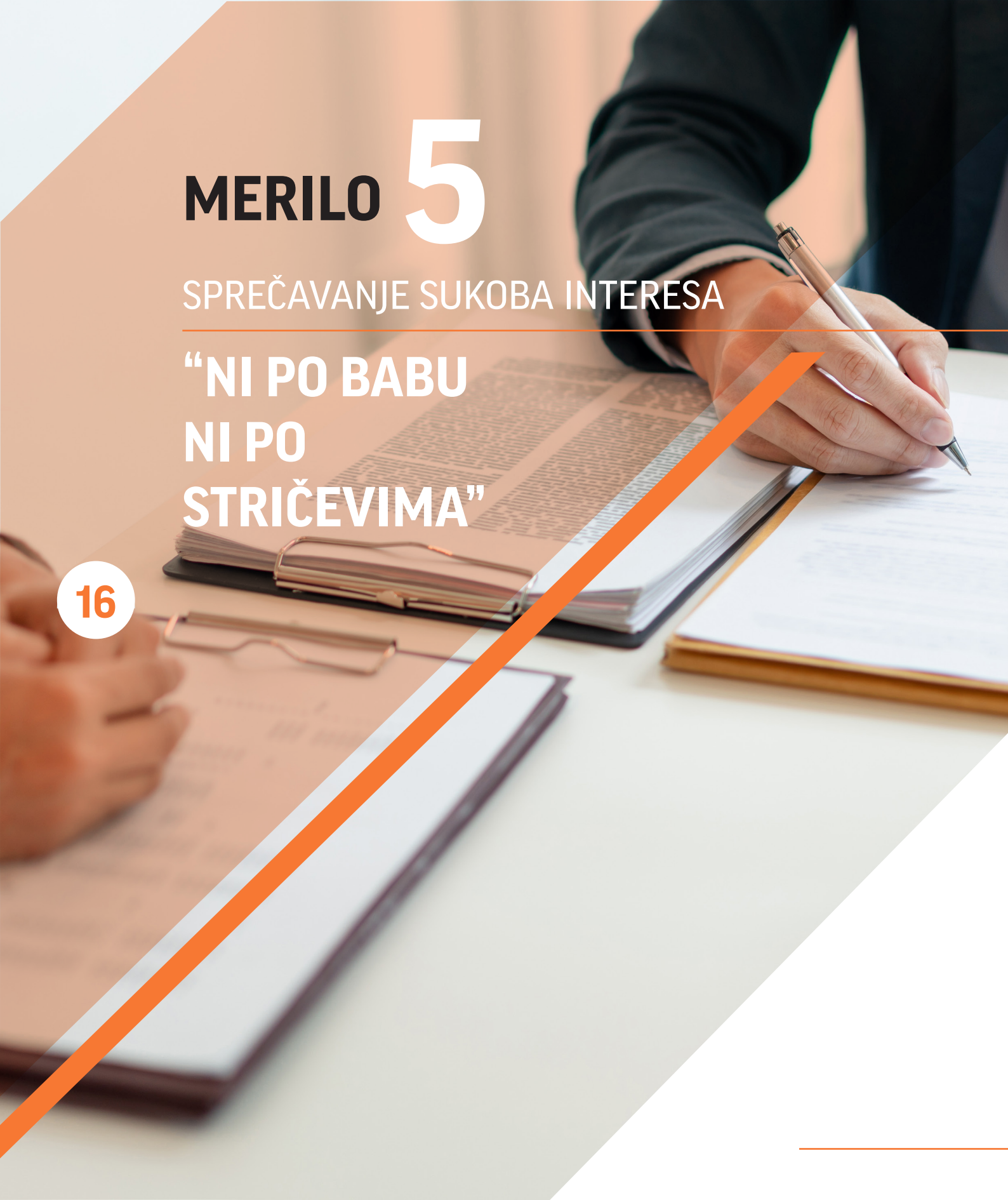
Iako je u aprilu 2024. godine Visoki savet tužilaštva usvojio Pravilnik o vrednovanju predmeta po složenosti, pitanje automatizovane dodele i ponderisanja predmeta u javnim tužilaštvima i dalje ostaje otvoreno zbog nedostatka automatizovanog sistema za upravljanje. Izazov za uvođenje automatizovane dodele predmeta predstavljaju dežurstva u javnom tužilaštvu, ali dobro softversko rešenje bi u slučajnu dodelu predmeta moglo da uključi i taj elemenat. Novim Zakonima predviđeno je uspostavljanje nadzora nad sistemom slučajne dodele predmeta, ali rezultati toga tek trebaju da se vide u praksi nakon uvođenja SAPO sistema.

MERILO 5

SPREČAVANJE SUKOBA INTERESA

“NI PO BABU
NI PO
STRIČEVIMA”

16

Merilo koje se odnosi na uspostavljanje potpunog sistema odgovornosti sudija i tužilaca ostvareno je u praksi. Nacionalnim zakonodavstvom su uspostavljene odredbe koje se tiču prevencije sukoba interesa javnih funkcionera, kao i obaveza prijavljivanja imovine. Sudije i tužiocima imaju obavezu da dostavljaju podatke o imovini Agenciji za sprečavanje korupcije, kao i drugi funkcioneri, a rad javnih tužilaca i sudija kontrolišu Visoki savet sudstva i Visoki savet tužilaštva.

Tokom 2021. godine donet je novi Etički kodeks javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca kojim su unapređena etička pravila. Značajan pomak predstavlja i uspostavljanje instituta Poverljivog savetnika, a aktom o izmeni Ustava iz 2022. godine unapređene su odredbe kojima se garantuje funkcionalni imunitet nosilaca pravosudnih funkcija.

Donošenje Etičkog kodeksa i uspostavljanje instituta Poverljivog savetnika predstavlja značajan napredak u odnosu na prethodni period, ali ostaje da se vidi kako će se Kodeks primenjivati u praksi i kakvu ulogu će imati Poverljivi savetnik. Takođe, postoje i razlike u tumačenju sukoba interesa između nadležnih institucija što je potrebno prevazići i ujednačiti stavove. Jedno od rešenja bi bilo da isključivu nadležnost za odlučivanje o sukobu interesa imaju Saveti.

MERILO 6

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

PRAVEDNO SUĐENJE
I PRIMERENA
SANKCIJA

18

Izmene koje se odnose na unapređenje disciplinskog sistema još nisu izvršene, a Visoki savet tužilaštva još uvek nije usvojio Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti i disciplinskom postupku, zbog čega se može zaključiti da ovo merilo nije realizovano u praksi. Očekuje se da Pravilnik bude usvojen u najkraćem periodu, a nakon toga je potrebno pratiti njegovu primenu i efekte.

Kako bi se ostvarile sve garancije pravičnog suđenja i efikasne primene sankcija, disciplinski sistem zahteva niz unapređenja. Potrebne su izmene normativnog okvira za prestanak sudijske i javnotužilačke funkcije, propisivanje roka zastarelosti disciplinskih prekršaja, kao i usklađivanja propisa disciplinskog postupka kojim se razlikuju lakši, teži i najteži disciplinski prekršaji. Trebalo bi uspostaviti i baze podataka o disciplinskim postupcima pokrenutim protiv sudija i tužilaca u kojima će biti sadržani i podaci o ishodu pokrenutih disciplinskih postupaka.

MERILO 7

STRUČNO USAVRŠAVANJE

DRŽATI KORAK
SA STRUKOM
I PRAKSOM

20

Merilo koje se odnosi na usvajanje višegodišnjeg programa rada Pravosudne akademije, kao i dalji razvoj programa obuke delimično je ispunjeno. Ustavnim amandmanima nisu uređeni položaj i status Pravosudne akademije, ali i dalje ostaje preporuka da se to unapredi Zakonom.

Pravosudna akademija predstavlja važnu kariku u sistemu izbora najboljeg pravosudnog kadra, njegovog stručnog usavršavanja i napredovanja. Zbog toga je od posebnog značaja saradnja Pravosudne akademije, Visokog saveta sudstva i Visokog saveta tužilaštva. Potrebno je sprovesti mere za unapređenje programa početne i stalne obuke, unaprediti organizaciju rada putem daljeg razvoja Centra za dokumentaciju i istraživanje, ojačati stručne i administrativne kapacitete i unaprediti E-akademiju putem razvoja posebnih programa obuke.

MERILO 8

PRAVOSUDNA MREŽA

(NE)JEDNAKA
RASPODELA
PREDMETA

22

Republika Srbija je tokom 2014. godine uspostavila novu pravosudnu mrežu. Međutim, i dalje postoje velike varijacije u prilivu predmeta po sudovima i javnim tužilaštvima i nejednako opterećenje nosilaca pravosudne funkcije što utiče na dužinu postupka i nejednak tretman građana. Na osnovu ovih činjenica zaključak je da navedeno merilo još uvek nije ispunjeno.

Na osnovu prethodno izvršene procene nova mreža upravnog sudstva trebalo bi da bude uspostavljena u prvom kvartalu 2023. godine, a unapređenje infrastrukturne mreže i odgovarajućih procedura trebalo bi da se odvija kontinuirano. Još uvek nije doneta odluka o pravcu reforme upravnog sudstva, tako da nova mreža ne može biti uspostavljena u kratkoročnom periodu. Pored toga, u Srbiji ne postoji sveobuhvatna procena mreže sudova i tužilaštava sa fokusom na troškove i dodeljena sredstva, efikasnost, radno optećenje i pristup pravdi, što bi trebalo uraditi pre nego što se preduzmu dalji koraci u razvoju mreže sudova i tužilaštva.

MERILO 9

UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

**PRAVEDNO
ZAPOŠLJAVANJE**

24

Vlada je u decembru 2021. usvojila Strategiju upravljanja ljudskim resursima u pravosuđu, što u teoriji znači da je ovo merilo ispunjeno. Međutim, strategija ne sadrži elemente koji su potrebni kako bi se efikasno upravljalo ljudskim resursima, a kasni se i sa njenim sprovođenjem pa može da se postavi pitanje efekata ispunjenosti ovog merila.

Neka od pitanja koja je trebalo da budu uređena Startegijom nisu uključena već su prepuštena zakonima i podzakonskim aktima. To su pitanja donošenja pravilnika o kriterijumima za utvrđivanje potrebnog broja nosilaca pravosudnih funkcija uzimajući u obzir uslove rada, broj predmeta, strukturu i složenost predmeta u kojima sud postupa, donošenja akata o kriterijumima za utvrđivanje posebnog broja i profila sudskih i tužilačkih pomoćnika, kao i pitanja donošenja akta o kriterijumima za utvrđivanje potrebnog broja i profesionalne strukture administrativnog osoblja u pravosuđu.

MERILO 10

SMANJENJE BROJA STARIH PREDMETA

ALTERNATIVNO
REŠAVANJE
SPOROVA

26

U vezi sa problemom velikog broja nerešenih predmeta veoma je važno bilo to što je Vrhovni sud usvojio Jedinostveni program rešavanja starih predmeta, kao i Poseban program mera za rešavanje starih izvršnih predmeta u sudovima u Srbiji. Međutim, neophodno je preduzimati dalje korake u cilju unapređenja korišćenja alternativnog rešavanja sporova i ubrzanje toka sudskih postupaka i zato se može zaključiti da je ovo merilo delimično ostvareno.

Tokom 2021. godine Vrhovni (kasacioni) sud je doneo novi Jedinostveni program rešavanja starih predmeta, ali to i dalje nije značano uticalo značajno smanjenje. Broj alternativnih rešavanja sporova (medijacija) u poređenju sa brojem nerešenih parničnih postupaka ostao je ispod 1%, što ukazuje da unapređenje medijacije zahteva strateški pristup i dodatne aktivnosti.

Iako u Srbiji postoji sistem privatnih izvršitelja poseban problem i dalje predstavlja veliki broj predmeta u izvršnom postupku. Kao jedan od korisnih mehanizama za njihovo smanjenje, mogao bi da bude podsticanje sudija i sudijskih pomoćnika za učestvovanje u njihovom smanjenju propisivanjem ovog kriterijuma kao dodatnog kvalitativnog kriterijuma za napredovanje u radu. Kada je u pitanju krivični postupak, za smanjenje broja predmeta trebalo bi koristiti sporazum o priznanju krivice i institut oportuniteta krivičnog gonjenja.

MERILO 11

IZVRŠNI POSTUPAK U GRAĐANSKIM
I PRIVREDNIM PREDMETIMA

VAŽNO JE DA
Znamo status
predmeta

28

Srbija je izmenila Zakon o izvršenju i obezbeđenju i uspostavljena je početna evidencija odobrenja i pokretanja izvršnog postupka u građanskim i privrednim predmetima, čime je ovo merilo u potpunosti realizovano.

Tokom decembra 2020. godine izmenjen je i dopunjen Pravilnik o modelu vođenja evidencije o postupcima izvršenja i obezbeđenja i finansijskom vođenju poslovanja javnih izvršitelja, kao i modelu izveštavanja, sadržaja izveštaja o radu i načina postupanja sa arhivom. Novim odredbama unapređen je način evidencije, preciziran rok za upis u evidenciju, uređen način ažuriranja podataka, kao i sadržaj relevantnih upitnika.

Imajući ovo u vidu, može se zaključiti da u Srbiji postoji adekvatan pristup praćenju i proceni sistema izvršenja. Međutim, praćenje predstavlja kontinuiranu aktivnost nadležnih institucija i tela i neophodno je preduzeti i dodatne mere u cilju unapređenja postojećeg sistema. Ministarstvo pravde i Komora javnih izvršitelja trebalo bi kontinuirano da prate potrebe za izmenama i dopunama Zakona i podzakonskih akata, kao i da prate primenu e-aukcije i e-elektorske table i kontrolišu funkcionisanje sistema.

MERILO 12

E - PRAVOSUĐE

**INFORMACIJE
DOSTUPNE SVIMA
U SVAKOM
TRENUTKU**

30

Proces izrade novih sistema za upravljanje predmetima (i dokumentima) u sudovima, javnim tužilaštvima i ustanovama za izvršenje zavodskih sankcija, kao i njihovo povezivanje sa relevantnim nacionalnim bazama (tzv. SuperSAPS) još uvek je u toku. On bi trebalo da bude u potpunosti funkcionalan do kraja 2024. godine, a s obzirom da je rok nekoliko puta pomeran, ostaje da se vidi da li će i zaista biti uspostavljen u roku, te se zbog toga može zaključiti da je ovo merilo delimično realizovano.

Nepostojanje koherentnog sistema e-pravosuđa otežava automatizovanu razmenu informacija preko sudskog sistema i tužilaštva, elektronsko dodeljivanje predmeta, kao i razvoj i korišćenje statistike (u skladu sa smernicama CEPEJ-a), kako bi moglo da se prati prosečno trajanje sudskih postupaka.

U januaru 2022. godine usvojena je Strategija razvoja IKT sistema u pravosuđu koja, između ostalog, uređuje pitanje povezivanja različitih sistema u okviru pravosuđa. Ovo jeste pomak u odnosu na prethodni period i značajan korak ka uspostavljanju sveobuhvatnog sistema, ali ostaje pitanje sprovođenja Strategije i resursa potrebnih za ostvarivanje rezultata. Poseban izazov predstavlja uvođenje SAPO sistema u javna tužilaštva, kao i povezivanje sistema (SAPS koji postoji u sudovima i SAPO koji tek treba da se uvede u javna tužilaštva).

MERILO 13

UJEDNAČAVANJE SUDSKE PRAKSE

ISTI ARŠIN
ZA SVE

32

Realizacija merila koje omogućava unapređenje dosledne primene sudske prakse i obezbeđuje jednostavan pristup sudskoj praksi svih sudova putem elektronske baze podataka i objavljivanja sudskih odluka u razumnom roku je ostvarena. Sudska baza povezana je sa tužilačkom bazom i sa bazom Evropskog suda za ljudska prava. Iako je ovo merilo realizovano u prethodnom periodu, potrebno je nastaviti sa daljim popunjavanjem baze i povezivanjem.

Ujednačavanje sudske prakse u Srbiji trebalo bi da unapredi pristup elektronskim bazama propisa i sudskoj praksi uz poštovanje propisa koji obezbeđuju tajnost i zaštitu podataka o ličnosti. Potrebno je kontinuirano raditi na unapređenju portala sudske prakse Ministarstva pravde i Vrhovnog (kasacionog) suda. Osim toga potrebno je unaprediti sistem pretraživanja sudskih presuda i podataka sadržanih u njima, kao i omogućiti pristup bazi svim nosiocima pravosudnih funkcija. U cilju redovnog ažuriranja baza sudskih presuda potrebno je doneti metodologiju ili uputstva u pogledu blagovremenog objavljivanja presuda i ažuriranja postojećih baza.

Nakon 2020. godine povećan je broj presuda u bazi sudske prakse i prilikom objavljivanja sudske prakse uključen je veći broj sudova, što predstavlja napredak u odnosu na prethodni period. Međutim, potrebno je vreme da se unapredi pravna sigurnost i izvesnost u sudskim postupcima, kao i da Vrhovni sud preuzme aktivniju ulogu u pogledu ujednačavanja sudske prakse u skladu sa amandmanima na Ustav RS.

